

Databázové systémy

NoSQL

NoSQL

- Objavujú sa problémy v súvislosti s manažmentom a analýzou dát, pre ktoré nie sú prístupy založené na relačných databázach najvhodnejšie
- NoSQL tu vo význame “nie RDBMS”

NoSQL

- Objavujú sa problémy v súvislosti s manažmentom a analýzou dát, pre ktoré nie sú prístupy založené na relačných databázach najvhodnejšie
- NoSQL tu vo význame “nie RDBMS”
- Neznamená to, že sa nesmie používať SQL
  - existujú NoSQL prístupy využívajúce SQL :)

Čo nám poskytuje DBMS?

- efektívne
- spoľahlivé
- vhodné
- bezpečné
- viac-používateľske
- ukladanie a prístup k veľkému množstvu perzistentných dát

Niekedy až príliš veľký balík

- efektívne
- spoľahlivé
- vhodné
- bezpečné
- viac-používateľske
- ukladanie a prístup k veľkému množstvu perzistentných dát

Niekedy až príliš veľký balík

- efektívne
- spoľahlivé
- vhodné
- bezpečné
- viac-používateľske
- ukladanie a prístup k veľkému množstvu perzistentných dát

Čo robí RDBMS “convenient”

- Jednoduchý dátový model
- deklaratívny dopytovací jazyk
- transakcie

Čo robí RDBMS “convenient”

- Jednoduchý dátový model
- deklaratívny dopytovací jazyk
- transakcie
- všetko to spolu hrá v jednom balíku

Čo robí RDBMS “convenient”

- Jednoduchý dátový model
- deklaratívny dopytovací jazyk
- transakcie
- všetko to spolu hrá v jednom balíku
  - problém je, ak nám k tomu nehrajú dáta

kedy to nie je až tak “convenient”

- keď máme nerelačné dáta
  - veľký preprocessing na to, aby sme dáta dostali do tabuliek
- keď nepotrebuujeme komplikované dopyty
  - možno nám stačí jednoduchý fetch (key-value)
- keď nepotrebuujeme dokonalú garanciu transakcií a totálnu fail-proof
  - ale radšej by sme to mali celé rýchlejšie

Iné požiadavky aplikácií

- jednoduchší (resp. nerelačný) model
- spoľahlivosť nie je kritická – vieme dať redo
- perzistencia – jednoduché súbory sú OK
- ukladanie a prístup k **veľkému množstvu** perzistentných dát
- Vysoká efektívnosť

Iné požiadavky aplikácií

- jednoduchší (resp. nerelačný) model
- spoľahlivosť nie je kritická – vieme dať redo
- perzistencia – jednoduché súbory sú OK

Obetujeme niečo za niečo

- ukladanie a prístup k **veľkému množstvu** perzistentných dát
- Vysoká efektívnosť

Viete čo je to cap?

?

?

Asi treba ísť do angličtiny

?

Brewer's CAP Theorem

- Consistency
- Availability
- Partition Tolerance

Brewer's CAP Theorem

- Consistency
  - dvaja zákazníci si naraz nekúpia poslednú letenku
  - riešia databázy so svojim ACID (pamätáte si ešte?)
- Availability
- Partition Tolerance

Brewer's CAP Theorem

- Consistency
- Availability
  - služba je dostupná
  - Amazon: desatina sekundy navyše v response znamená 1% tržieb
  - Google: pol sekundy latencie navyše zníži traffic o pätinu
- Partition Tolerance

Brewer's CAP Theorem

- Consistency
- Availability
- Partition Tolerance
  - nastáva v prípade, že máme viacero serverov
  - partície vzniknú ak sa preruší spojenie medzi serverom A a serverom B
  - Partition Tolerance hovorí, že systém sa musí správať korektne až kým nenastane kompletný kolaps siete

Brewer's CAP Theorem

- Keď škálovať, tak horizontálne
  - scale out namiesto scale up
- Ale keď pôjde do tuhého, tak Vaša aplikácia CAP nedosiahne
  - môžete mať ľubovoľné dve z CAP, ale nie všetky tri
  - biznis hovorí, že je treba obetovať konzistenciu
    - Eventual consistency

Späť(?) k NoSQL

- Flexibilná schéma
- Jednoduchšie/lacnejšie nasetupovať (?)
- Masívna škálovateľnosť
  - veľa dát
  - bleskové spracovanie
  - veľa dát
- Nižšia konzistencia → vyšší výkon a dostupnosť

Nejaké nevýhody?

- Absencia deklaratívneho dopytovania
  - viac programovania
- Nižšia konzistencia
  - nižšia spoľahlivosť, resp. garancia dát

Príklad – web log

- CSV: UserID, URL, timestamp, additional-info
- Nahratie dát do RDB
  - čistenie dát
  - extrakcia dát
  - verifikácia
  - špecifikácia schémy

Príklad – web log

- CSV: UserID, URL, timestamp, additional-info
- Nahratie dát do RDB
  - ~~čistenie dát~~
  - ~~extrakcia dát~~
  - ~~verifikácia~~
  - ~~špecifikácia schémy~~
- NoSQL prístup: nerobte nič z toho, pracujte priamo s dátami zo súborov, kde sú uložené

Príklad – web log

- CSV: UserID, URL, timestamp, additional-info
- Dopytovanie: nájsť všetky záznamy
  - pre dané UserID
  - pre danú URL
  - pre tento timestamp
  - ktoré majú v additional-info niečo špeciálne

Príklad – web log

- CSV: UserID, URL, timestamp, additional-info
- Dopytovanie: nájsť všetky záznamy
  - pre dané UserID
  - pre danú URL
  - pre tento timestamp
  - ktoré majú v additional-info niečo špeciálne
- Nič z toho nevyžaduje SQL
- Ale je to paralelizovateľné

Príklad – web log

- CSV: UserID, URL, timestamp, additional-info
- Dopytovanie: nájsť páry UserID, ktoré prístupujú na rovnakú URL

Príklad – web log

- CSV: UserID, URL, timestamp, additional-info
- Dopytovanie: nájsť páry UserID, ktoré prístupujú na rovnakú URL
  - potrebujeme self-join

Príklad – web log

- CSV: UserID, URL, timestamp, additional-info
- Dopytovanie: nájsť páry UserID, ktoré prístupujú na rovnakú URL
  - potrebujeme self-join
  - ale úprimne...je to divná query, ktorú asi v aplikácii nebudete potrebovať :)

Príklad – web log

- CSV: UserID, URL, timestamp, additional-info
- CSV: UserID, name, age, gender
- Dopytovanie: nájsť priemerný vek používateľov prístupujúcich na danú URL
  - na toto je SQL fajn
  - ale ako je to s konzistenciou?

Príklad - wikipedia

- Veľká zbierka dokumentov
- kombinácia štrukturovaných a neštrukturovaných dát
- Nájsť úvodný paragraf všetkých stránok o amerických prezidentoch pred rokom 1900

Príklad - wikipedia

- Veľká zbierka dokumentov
- kombinácia štrukturovaných a neštrukturovaných dát
- Nájsť úvodný paragraf všetkých stránok o amerických prezidentoch pred rokom 1900
- Ako na toto vymyslieť relačnú schému?
- Konzistencia asi nie je až taká kritická
  - veď nejaká stránka možno ešte ani neexistuje

Polyglot persistence

- Časti našej aplikácie majú rôzne požiadavky
  - Finančné dáta – bezpečne schované za ACIDom relačných databáz
  - Nákupný košík v e-shope – v niečom rýchlom, ak tieto dáta neprežijú nejakú poruchu, tak my to prežijeme

Iný pohľad na to celé

- Impedance mismatch
  - Príliš veľký rozdiel medzi svetom objektov a svetom relácií
  - Nested record, list...
  - Vrstva O/R mapovača veci komplikuje
- Integrovaná databáza vs. integrácia cez API
  - Sloboda meniť schému

NoSQL a schemaless-ness

- Väčšina NoSQL riešení nepotrebuje explicitne definovať schému dát
  - Niektoré to však podporujú (elasticsearch mapping)
- Každý záznam môže mať teoreticky úplne custom štruktúru
  - Ale asi by sa s tým v aplikácii ťažko pracovalo
- Schéma je teda prítomná implicitne v kóde
- ...a čo s migráciami?

S čím pracujú NoSQL databázy?

- V RDB máme záznamy rozbité do množstva riadkov v rôznych tabuľkách
- V NoSQL máme agregáty
  - Môže byť komplexná dátová štruktúra
    - S listami, podštruktúrami
  - S ktorou chceme v našich scenároch pracovať ako s jednou jednotkou
    - A na nej mať konzistenciu, atomicitu
  - Perfektné pre horizontálne škálovanie

..a keď už sme znova pri tom škálovaní

- Sharding
  - Rozdelenie dát na viacero serverov
  - Napr. objednávky z Európy v Írskom datacentre, z Nového Zélandu v Austrálskom
- Replikácia
  - Master-slave
  - peer-to-peer

Typy NoSQL systémů

- MapReduce framework
- Key-value storage
- Column storage
- Document storage
- grafové databáze

